

392001-
392073
Mag. St. D.

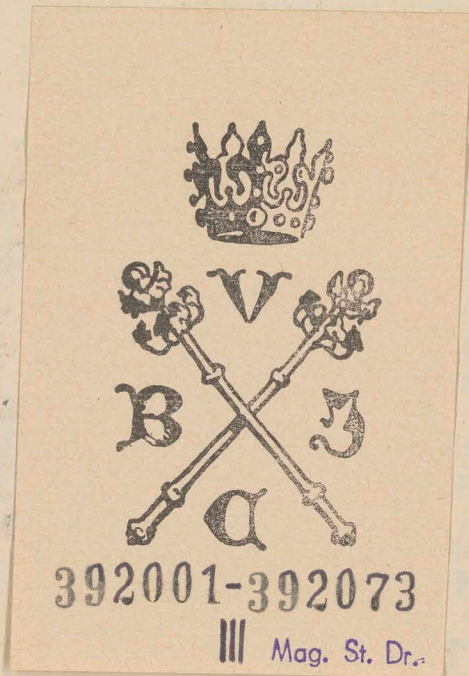
BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELLE
CRACOVENSIS

101

9

257

- 1/ U
- 2/ M
- 3/ P
- 4/ P
- 5/ G
- 6/ K
- 7/ J
- 8/ S
- 9/ J
- 10/ P
- 11/ T
- 12/ M
- 13/ S
- 14/ J
- 15/ S
- 16/ S
- 17/ S
- 18/ S
- 19/ S
- 20/ S
- 21/ S
- 22/ S
- 23/ S
- 24/ S
- 25/ S
- 26/ S
- 27/ S
- 28/ S
- 29/ S
- 30/ S
- 31/ S
- 32/ S
- 33/ S
- 34/ S
- 35/ S
- 36/ S
- 37/ S
- 38/ S
- 39/ S

1024

MISCELLANEA.

- 1/ Uniechowski Franciszek, Najjaśniejszy Królu! /B.m.dr.i r./-K nlb.4.-
- 2/ Nałachowski Jacek, Podziękowanie za pieczęć mniejszą Koronną r. 1782.-/B.m.dr.i r./-K nlb.2.-E^{XXII} Str.69/70.-
- 3/ Propozycye od tronu na seym r.1782./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
- 4/ Propozycye od tronu na seym r.1778./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
- 5/ Grotthus Wilhelm Ernest, Replika przeciw Xięciu Kurlandzkemu. Przydatek do repliki./B.m.dr.i r./-Str.14.-
- 6/ Kurzeniecki Ignacy, Mowa na sessyi seymowej r.1775./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
- 7/ Jerzmanowski Franciszek, Mowa na sessyi seymowej r.1775./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-E^{XVIII} Str.535.-
- 8/ Szwykowski Michał, Mowa w izbie senatorskiej r.1782, Warszawa, w druk.P.Dufour.-Str.3.-
- 9/ Jeleński Gedeon, Mowa w senacie r.1782, Warszawa, w druk.P.Dufour. K nlb.2.-E^{XVIII} Str.525.-
- 10/ Branicki Franciszek Ksawery, Mowa na sessyi seymowej r.1775. /B.m.dr.i r./-K nlb.2.-E^{XIII} Str.316.-
- 11/ Tyszkiewicz Honory, Mowa na sessyi seymowej r.1780.-K nlb.1.-
- 12/ Młodziejowski Andrzej X., Nowa r,1775.K nlb.2.-E^{XXII} Str.458.-
- 13/ Swidziński M., Mowa na seymie r.1776. Warszawa 1776, w druk.P.Dufour.-K nlb.2.-
- 14/ Pac Michał, My stany duchowne y świeckie r.1770.K nlb.1.-E^{XXIV} Str.6.-
- 15/ Thomagnini Jean, Pourquoi les legislateurs, Lignica 1734, chez la veuve de Jean Christophe Waetzoldt, K nlb.6.-
- 16/ Skirmunt Adam, Mowa na seymie r.1775..K nlb.2.-E^{XXVIII} Str.178.-
- 17/ Slaski, Głos na sessyi dn.17.paźdz./1782/-K nlb.2.-
- 18/ Tomaszewski, Głos w izbie senatorskiej, Warszawa, w druk.P.Dufour, K nlb.1.-
- 19/ Sapieha Franciszek Ksawery, Głos r.1780, Warszawa w druk.P.Dufour, K nlb.3.-E^{XXVII} Str.91.-
- 20/ Czetwertyński Michał Alexander, Głos na seymie r.1775.-K nlb.2.-
- 21/ Szymański Stanisław, Odezwa w odpowiedzi na zaczepkę Łuskinie. /B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
- 22/ Łobarzewski Ignacy, Projekt-rezolucya./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
- 23/ Projekt do prawa ustanawiający sąd centralny/B.m.dr.i r./K nlb.2.-
- 24/ Projekt traktatu(tłómaczenie)-K nlb.4.-
- 25/ List./B.m.dr.i r./-Str.1.-
- 26/ Potocki Stanisław Kostka, Projekt.Deklaracya./B.m.dr.i r./K nlb.1.-
- 27/ Służewski Józef, Projekt./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
- 28/ Gołyński Łukasz, Projekt instrukcyi WW.i UU./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-E^{XVII} Str.228.-
- 29/ Rzewuski Seweryn, Discours 1776r./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
- 30/ Sievers Jan Jakub, Nota do seymu w Grodnie 1793r./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-E^{XXVIII} Str.81.-
- 31/ Skarszewski W.L., Kommissya likwidacyyna./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
- 32/ Projekt do ustanowienia Banku krajowego./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
- 33/ Służowska Katarzyna, Nota z r.1778, Warszawa, w druk.P.Dufour, K nlb.2.
- 34/ Sułkowski Antoni i Plater Kazimierz, Nota./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
- 35/ Nota odpowiednia na notę Sieversa i Buchhütza z r.1793.K nlb.1.-
- 36/ Jasnie oświeceni Panowie Bracia!/B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
- 37/Kreczetnikow Michał, Manifest r.1793.K nlb.2.-E^{XX} Str.251.-
- 38/ /Maj Trzeci/, Marszałkowie Narodowi-porzadek obrządku 3 Maja 1792. K nlb.5.-E^{XXII} Str.38.-
- 39/ Sejmiki.Projekt seymików./B.m.dr.i r./-K nlb.6.-E^{XXVII} Str.356.-

- 40/ Straż. Projekt od deputacyi seymowej. K nlb. 4. - E^{XXIX} Str. 328. -
- 41/ Actum in curia regia Varsaviensi 1775. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 3. -
- 42/ Actum in castro Lublinensi 1792. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 2. -
- 43/ Actum in curia regia Varsaviensi 1780. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 2. -
- 44/ Potocki Stanisław Szczęsny Marszałek, Manifest z r. 1792. K nlb. 1. -
- 45/ Rada Patryotyczna. Conseil patriotique, Warszawa, w druk. P. Dufour, Str. 23. -
- 46/ Rada Nieustająca. Ustanowienie. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 10. -
- 47/ Ustanowienie urzędu generalnego dyrektora mennic. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 48/ Radziwiłłowie, Utwierdzenie summ. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 49/ Ponowienie praw zbytki tamujących. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 50/ Rezolucya na interes Skarbu Koronnego. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 51/ Katarzyna II, Deklaracya. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 2. -
- 52/ Deklaracya o Kommissyi Skarbowey W.X. Litewskiego. K nlb. 1. - E^{XXV} Str. 118. -
- 53/ Deklaracya o pensyi W. Podskarbiego Nadwornego koronnego. Str. 1. -
- 54/ Zniesienie kwarty starostwa Krakowskiego. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 55/ Ubezpieczenie kraiu od zarazy powietrza. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 1. -
- 56/ Miasta nasze królewskie wolne. -K nlb. 5. - E^{XXII} Str. 329. -
- 57/ Miasta królewskie mniejszey klasy. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 58/ /Schultz Karol II/, Pozwolenie kupna. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. - E^{XXVII} Str. 299. -
- 59/ Projekt względem dóbr Januszewic. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 60/ Zamiana funduszu do kasztelanii Ciechowskiej należącego. -K nlb. 1. -
- 61/ Warunek współ-dziedzicom Czyżewa. / Czyżew. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 1. -
- 62/ Warunek bezpieczeństwa dekretów. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 1. -
- 63/ Zaświadczenie czynności Rady Nieustającej. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 64/ Konsenza. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 65/ Powiększenie Biblioteki Publiczney. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 66/ Wdzięczność successorom Załuskich za bibliotekę. -K nlb. 1. -
- 67/ Wypis z ksiąg ziemiańskich r. 1793. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 68/ Indemnizacya Macielowi Sołtykowi. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 69/ Approbacya Funduszu. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 70/ Stan XX. Missyonarzów. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 1. -
- 71/ Zabezpieczenie funduszu kościoła Rosochackiego. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 72/ Szpitale w Koronie y W.X. Lit. / B.m.dr.i r. / -Str. 1. -
- 73/ Góry Olkuskie. / B.m.dr.i r. / -K nlb. 1. - E^{XVII} Str. 265. -

Czynności Sejmu w latach
ostatnich

.-
b.l.-
our,

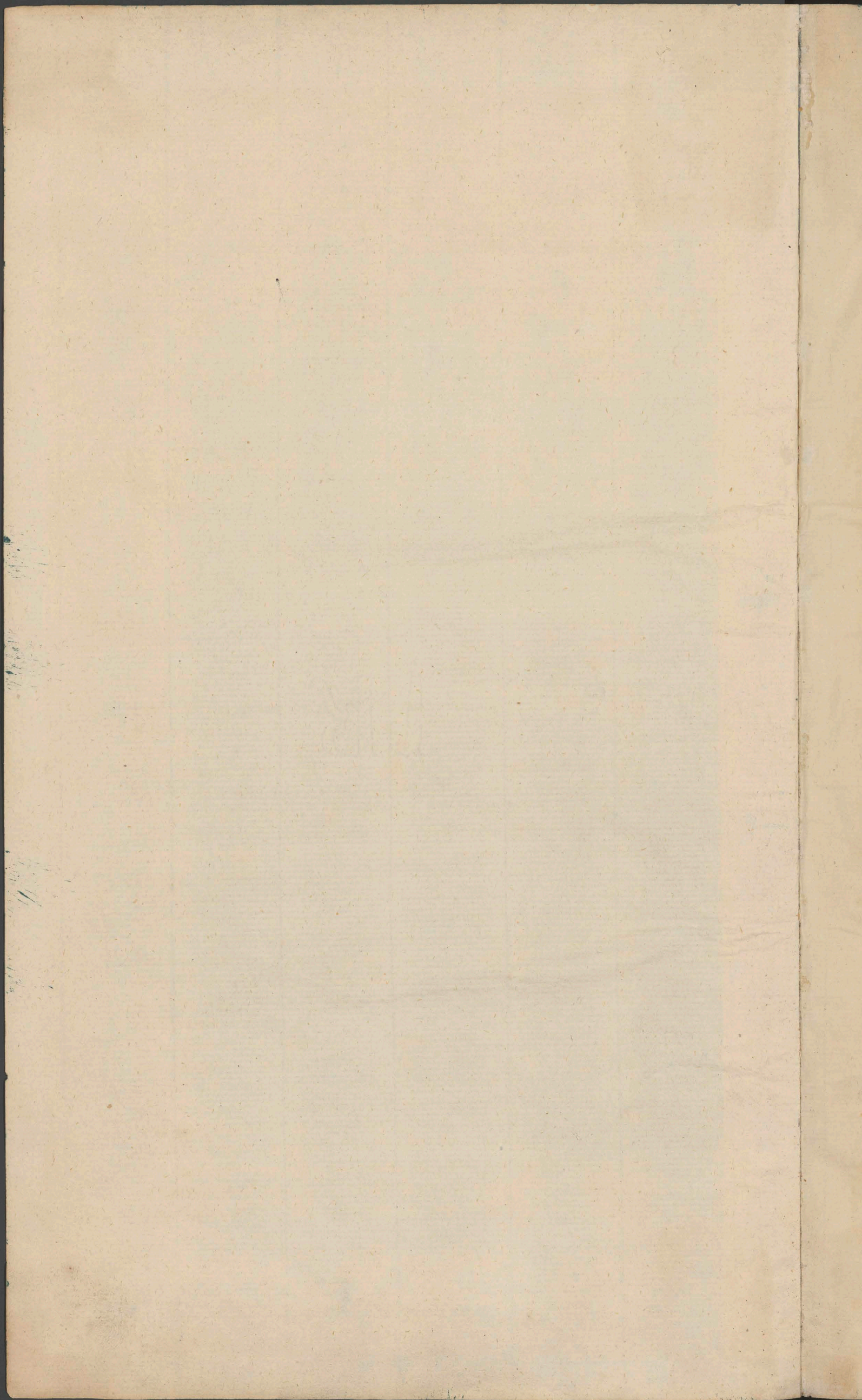
r./-

XV
.l.-
.l.-
.l.-

XVII

nlb.l.-
lb.l.-
.l.-

/-

M O W A

J. W. JMCI PANA
S W I D Z I N S K I E G O
KASZTELANA RADOMSKIEGO

DNIA 23. WRZESNIA 1776.

NA SEYMIE WARSZAWSKIM
POD KONFEDERACYĄ AGITOWANYM
M I A N A.

*NATIASNIETSZY KROLU PANIE MOJ MIŁOSCIWY
PRZESWIETNE ZKONFEDEROWANE RZPLTEY STANY.*

BRONIĆ lub chwalić nierządną (w ktorey dotąd zostawaliśmy) wolność, nie było nigdy, y nie iest myślą moją; owszem z uftawicznego od młodych lat doświadczenia, widząc oczywiscie, iż niechęć y emulacye możnieyszych Obywatelow, a z tąd formujące się partye, podłym a bogday nigdy nie znanym, przywiezywaniem się naszym do nich, iedna nad drugą wzmacniające się, płaszczykiem żarliwości o dobro powszechnę szczegulną prywatę, ambicyą, y chęć, wywyższenia się nad rownych przykrywaiące, źle używaiąc najszacownieyszego wolności kleynotu, bo na samo Seymow zrywanie, w tę naszą Oycyznę wprawiły istność, iż w niey zostały, Seymy bez Rady, Jurisdykcyę bez sprawiedliwości, Skarb bez dochodow, Woysko bez ludzi y oręża, Kray na ostatku cały bez wewnętrznego rządu, y porządku.

Ta to mowię wolność, ale wolność zbytńia, wolność źle używana, wolność w swawolą zamieniona, ta mowię Oycyznę naszą na śmiertelney położyła pościeli, z ktorey iuż iuż konaiąca woła ieszcze do nas ratunku.

A

392013

III

Zgromadziliśmy się tu, Przewacni Mężowie, y nie innym, rozumem, końcem, mając na czele najlepszego z Królów, najtroskliwszego o dobro Ojczyzny Ojca, wziętem Konfederacyi zpoiliśmy się, tylko, abyśmy tę ukochaną Ojczyznę, już w częściach ciała swego rozerwaną, y osłabioną, leczyli, ratowali, y ostatniemi wspólnie ją dzwigali siłami.

Niech że mi się więc godzi, Prześwietne Zkonfederowane Stany, iako wspólnie do leczenia zadanych już ciosów tej nieszczęśliwej Ojczyźnie należącemu, zdanie moje otworzyć, y Wam przed oczy przełożyć, żeśmy iey, podpisaniem projektu Radę Nieustającą objaśniającego, zadali zbyt ciężkie lekarstwo, którym już zwątlone iey siły, ieszcześmy bardziej osłabili, dziś iey gotujemy drugie, któremu jeżeli mocy y tęgości nie uymiemy, zapewne z niey ostatni duch wolności własnymi wyciśniemy rękami.

Otworzymy, Przewacni Mężowie, oczy, które nam podłość ostatnia, bojaźń nieuważna, ambicya niepomiarkowana, y zbytνια prywatnych zysków chciwość, błaskiem omylnym y zawsze zawodnym przyszłego uszcześliwienia zamienia.

Roztrząśmy pilnie ten projekt, zastanowmy się nad nim, zrzucmy z niego załone; a przeświadczeni zostaniemy, że innego w sobie celu nie ma, tylko resztę tego cienia wolności, który nam ieszcze został, w prochach wolnej zagrzebać Rzeczypospolitey, a nayabsolutnieyszą władzę w kilkudziesiąt umieścić Osobach.

Kto albowiem ma moc Prawodawczą, kto ma Sprawiedliwości udział, kto Skarbem rządzi, kto Woyskiem włada, kto może z zagranicznymi traktować Potencyjami, Posłów do nich wyprawiać, Traktaty zawierać, a to wszystko bez ograniczenia, bez dependencyi od nikogo, bez żadnego rygoru, bez bojaźni nagany, lub kary, czegoż mi, pytam się Was, Przewacni Mężowie, braknie ieszcze do nayabsolutnieyszego iedynowładztwa?

Toć to jest istotne wyobrażenie mocy, w której dziś Radę Nieustającą postawić chcemy, bo dawszy Jey już nieograniczoną moc tłumaczenia prawa, daliśmy Jey więcej, iak stanowienia onych; gdyż y dawne, y te, nad którymi dziś pracujemy, czczemy, y bezskutecznymi dla siebie uczyniliśmy; dawszy Jey moc strofowania, napominania, y karania wszystkie Magistratury, Ministeria, Ju-

risdykcyę, y wszelkię kondycyi Osoby, oddaliśmy Jey zupełną Sprawiedliwości Administracyą; zkaffowawszy Kommissyą Woyskową, a oddawszy Jey absolutną nad Woyskiem władzę, oddalibyśmy wszystkie Rzeczypospolitey siły, ktoreby nas ieszcze od Jey przemocy w czasie zaślaniać mogły. Dając Jey moc traktowania z zagranicznymi Mocarstwy, Posłów wyprawiania, traktatow handlownych (pod ktore moc tłumaczenia prawa może y inoze podszywać) zawierania, Kontraktow z Kompaniastami czynienia: oddalibyśmy oczywiście wszystkie Rząd polityczny, zewnętrzny y wewnętrzny, a coźbyśmy Seymom zostawili? chyba iednę moc wymuszonego chwalenia złych, czy dobrych, szkodliwych, czy użytecznych tey Magistratury czynności.

Nie wiem, Nayiasnieyzy Miłościwy Panie, czy znaydę kredyt u W. K. Mci? iednakże protestuję się iak nayfollenniej przed Bogiem nayfkrytze myśli przenikającym, przed Waszą Krolewską Mcią samym, y przed Wami, Zgromadzone tu Prześwietne Rzeczypospolitey Stany, że naymnieyzy w wewnętrznym przeświadczeniu wątpliwości niemam, iż W. K. Mśc władzy tey, ktorey dla Rady Nieustającej zdaiesz się żadać, użyć inaczey nie chceź, tylko na dobro powszechne Narodu; y gdyby nam przynaymniey naymnieyzy cień nadziei został, że po naydługoletnieyzym day Boże panowaniu nam W. K. Mci będziemy mogli w czasie bez-Krolewia, stan swoy polepszyć, y od złego (ktorego uchoway nas Boże) następcy się ubezpieczyć, śmiałobym na wszystko zezwolił; Ale ktoź iesztak ślepo zaćmiony, żeby nie widział, iż Rada Nieustająca będąc nayszczegulniey, y nayuroczyściey przez trzy Sądiedzkie Mocarstwa zagwarantowana, stała się niewzruszoną. Przyczyniać y rozprzesfrzeniać Jey władzę możemy, ale tey uymować y zcieśniać odietą nam ieszt moc. Ktoź się więc spodziewać może, żeby się kiedy te trzy Sądiedzkie Potencye na nasze ufzcześliwienie zgodziły? a ztąd ktoź nie widzi, że w tych pętach y kaydanach, ktore teraz dobrowolnie sami na siebie kładziemy, iuź wiecznie y my y potomkowie nasi ięczyć będziemy.

Jeżelić to iuź ma być nieuchronne wyrokow Boskich przeznaczenie, aby się wolność ta, ktora Przodkowie nasi krwią oblewali na nas iuź kończyła, czyź nie znaydę w fercach Waszych, Przezacni Mężowie, tey iednomyślności? czyź nie zkonwinkowoni wewnątrz iesztęście, że lepiej

nam poysć zaraz do Nayaśnieyszego Pana, ktorego cnota, dobroć, y sprawiedliwość, słodzić nam będzie iarzmo; y u Tronu Jego złożyć wolność naszą w ofiarę, niżeli od trzydziestu sześciu absolutow, żadnego rygoru, żadney kary nie bojących się dependować.

To to jest szczegulne wewnętrzne przeświadczenie, ktore mi zdanie w pierwszym głosie moim wyrażone dyktowało, tym się y teraz rządząc, nie duchem podley y w zdaniu moim obrzydley nazbyt w wolnym Obywatelu dependency, bo w tey rozumiem, że mnie nikt nie przeświadczył, ale wymiarem winnego zawsze cnotcie Obywatelskiewy hołdu, przyznać muszę, iż gdybym chciał każdy punkt z podanego projektu osobno roztrząsać, powtarzaćbym szczegulnie musiał, to co na dniu onegdajszym Wielki Minister y cnotliwy Obywatel J. O. Xiążę Jmci Marzałek W. K. w głosie swoim wyraził; a więc względem Woyzkowey szczegulnie Kommissyji zdanie moje otwierając, iżbym sądził bezpieczniey zostawić tę w całości, owłzem ją wrocic do opisu prawa 1764. wreszcie materji w tym projekcie zawartych: łączę zdanie moje z zdaniem tegoż J. O. Xcia Jmci Marzałka.

Ze zaś prawo 1768. kożdemu Seymującemu pozwala po dwoch otwarciach wotowaniach domawiać się o trzecie wota sekretne, niechcąc próżno wycieńczać czasu, y omiiając powtorne otwarte wotowania, zamawiam sobie po zakończonych teraznieyszich kryskach ad mentem legis vota sekretne.

W WARSZAWIE,
W DRURARNI P. DUFOU 1776.

SI010022318

Biblioteka Jagiellońska

